

БІЛГОВІЦІ

Місячик Української Католицької Церкви в Польщі
№ 9 (57) Рік V

Вересень 1995 р.

Земля – народне добро

(Відносини о. м. Тита Войнаровського з Митрополитом Андреєм Шептицьким)

В часі становлення української державності, гласності віровизнань, актуальним питанням новітньої історії став проблематика дослідження історії Церкви та зовнішніх віносин церковних інституцій з українськими світськими організаціями, спілками та установами, в період польської окупації Галичини кін. XIX – ХХ ст.

До актуальних належить завдання грунтового вивчення історії Української Греко-Католицької Церкви та аспекти її діяльності. Цим повідомленням хочемо розкрити один з аспектів багатогранної праці на благо рідної Церкви і народу Галицького митрополита, графа, д-ра права і святого богословія Андрея Шептицького ЧСВВ.

Досі дуже слабо вивчено роль віносин окремих державних та приватних установ, духовних осіб з Митрополитом Андреєм у розвитку і становленні української нації. До цього слід вінести його пастирську, болгословсько-літургічну, екуменічну, політичну та

(Закінчення на 3 сторінці)

Пултоївські святкування в Україні та у діаспорі

2 лютого цього року припала 150-та річниця з дня народження найбільшого українського вченого-фізики проф. д-ра Івана Пултоя, який перший ще перед Рентгеном відкрив промені «Х», які тепер носять назву рентгенивських променів.

Ім'я його було знане в Галичині і діаспорі, його праці поширилися при НТШ у Львові, в українській пресі появилось багато статей про його діяльність, а в 1971 р. видано у Лондоні монографію Юрія Григорія під заголовком «Професор Іван Пултоя винахідник променів „Х“».

Однаке його ім'я було призабуте в Україні, або промовчуване з політичних причин московськими владами. Шойно незалежна Україна величаво його відзначала і то на державному рівні.

З огляду на це, що біографічні матеріали про проф. («Свобода», «Ukrainian Weekly», «Гомін України», «Українське Слово» в Парижі, «Нові Дні» з Торонто, «Лікарський вісник» та інші) у цій статті обмежимося лише до перегляду Пултоївських святкувань в Україні та діаспорі.

(Закінчення на 5 сторінці)

Гора Явір – місце появи Божої Матері

«О Марії, Маті Божа,
Зелінся Ти над намі,
Ми до Тебе прибесам,
З сльозами, мольбами».

10 червня цього року на горі Явір, що розташована недалеко курортної містечності Висова (Західна Лемківщина), зустрілися вірні Греко-Католицької Церкви, щоб взяти участь у Святій Літургії та Молебні до Пречистої Діви Марії. Богослуження та Молебень відслужено в наміренні єдності Христової Церкви та єдності у нашому українському народі. Брак цієї події особливо відчуває дана частина Лемківщини, Слуга Божий Митрополит Андрей Шептицький писав: «Ніхто з людей не дозволе до релігійного миру, до візьми в руки чо справу – тоді можемо очікувати згоди і любови між людьми».

4 вересня 1995 р. минас 10-та річниця з дня смерті талановитого поета, безстрашного правозахисника, цирого українського патріота Василя Стуса. Усе його недовге життя стало символом невмирущості української нації. Народжений на Вінниччині, в часи розгулу більшовицького терору, політично і морально вичованний на Донеччині в повоєнні роки, коли все, що мало хоча найменший відбиток українства було

(Закінчення на 8 сторінці)

ВОЗНОСТЬ ГОСПОДА БОГА НАШОГО

I ПОКЛОНЯЙТЕСЯ ПІДНИЖЮ НІГ ЙОГО,

БО СВЯТЕ ВОНО

Воздвиження Чесного Хреста

Антифон III

Від першого вересня

Проїшло брухливе літо, яке пристрасний украйнський народ відмінно провівши, віддомом вештаючись від фестивалю до фестивалю, мандруючи до концертів і так далі. Надійшов 1 вересень, який традиційно визначає в нашій громаді початок нової праці та нових проблем.

З радістю, а навіть гордістю напіджити свердити, що минулого року (сезону?) ми не прогайнували і у прийдешнє входимо з новими надіями, сподіваннями і не з порожніми руками. В Перемишлі починається український пісній в Гурові-Плавецькому закінчується будова пісніського дидактичного корпусу, до перших класів почткових школ батьки запишуто щораз-то більше дітей. Здається, що громада вистояла при заповітному і хоче розвиватися у наступку, який ще давно вибрали наші предки.

Так само і на церковному ґрунті. Будуємо нові храми на місцях поселень, тобто там, де ще недавно було це немислимє. Відкриваємо нові парохії; взагалі не означає це, що погодилися ми з явищем асиміляції–навпаки, зберігаємо те, що можна зберегти і розвивати те, що можна розвинути!

Проблеми, звичайно, неминучі, але ж можна їх побороти, коли гілки цього широ хочеться і коли в нас пург відданих приятелів та однодумців, що свідомі свого місця на землі.

Поривання душі

Пам'яті А. Г.

(А. Г. – Алла Горська, художниця відома при загадкових обставинах 1970 р.)

Ярій, душі! Ярій, а не ридай.
У білій стужі серце України.
А ти шукай – червону тінь калини
На чорних водах – тінь її шукай.

Бо – горста нас. Малесенька щопта
Лиші для молитов і сподівання.
Усім нам смерть судилася зарання,
бо калинова кров – така ж терпка,

Як в наших жилах.
У свій завісі голосінь
ци грона болю, що падуть в глибину,
безсмертного бідою окошилис.

Василь Стус

(Закінчення на 7 сторінці)

Ювілей 400-ліття Берестейської унії у Хшанові

Пістро-Павлівські храмове свято в Хшанові, перший

на найдавнішій українській греко-католицькій параді на півінчих землях Польщі, на яких прямуючи були земельні володіння 3 прадівських українських земств – в рамках акції «Вісім», відсвятковано 400-ліття Берестейської унії.

Святкування розпочалося вже в п'ятницю по полночі – 14 липня. Прийшло багато молоді та старших людей. Свято розпочалося Службою Божою, а опися видубили наукі, які вели Огій Василія з Веноже та Кентшина. Увечорі в пріорковому місті проходили різні ігри, поєдинки зі співанням українських пісень при вогнищі. Молодіжна забава протягнулася до пізньої ночі.

(Закінчення на 7 сторінці)

100 літ від дня смерті Михайла Драгоманова

2 липня 1995 р. минуло 100 років з дня смерті Михайла Драгоманова, видатного історика, фольклориста, публіциста, політичного і громадського діяча народився 1841 р. в місті Галячі на Полтавщині у цюришській родині. Навчався в Галіцькій повітовій школі, а згодом в Полтавській гімназії. За конфлікти з начальством його виключено з останнього класу гімназії, що ліберально-демократичного напрямку. М. Драгоманов народився 1841 р. в місті Галячі на Полтавщині у цюришській родині. Навчався в Галіцькій повітовій школі, а згодом в Полтавській гімназії. За конфлікти з начальством його виключено з останнього класу гімназії, що в ті часи закрияло дорогу для здобуття дальнієї освіти. І лише за дозволом куратора Кільської піктальної округи, знаменитого лікаря М. Пирогова виключення замінено на залишення гімназії «за власним проханням». У 1859 р. Драгоманов вступив на історико-філологічний факультет Київського університету. В Києві крім праці на нині історичної науки він відвідується також громадської роботи, працює вчителем в недільній школі для робітників. Тут знову його безкомпромісність і волевільний дух проявляється у приподібних виступах. Перший такий виступ пов'язаний з відставкою М. Пирогова з поста куратора. Вдруге Драгоманов виступив з промовою 1861 р.

(Закінчення на 3 сторінці)

НА НАШ ПОГЛЯД

Проїшло брухливе літо, яке пристрасний украйнський народ відмінно провівши, віддомом вештаючись від фестивалю до фестивалю, мандруючи до концертів і так далі. Надійшов 1 вересень, який традиційно визначає в нашій громаді початок нової праці та нових проблем.

З радістю, а навіть гордістю напіджити свердити, що минулого року (сезону?) ми не прогайнували і у прийдешнє входимо з новими надіями, сподіваннями і не з порожніми руками. В Перемишлі починається український пісній в Гурові-Плавецькому закінчується будова пісніського дидактичного корпусу, до перших класів почткових школ батьки запишуто щораз-то більше дітей. Здається, що громада вистояла при заповітному і хоче розвиватися у наступку, який ще давно вибрали наші предки.

Так само і на церковному ґрунті. Будуємо нові храми на місцях поселень, тобто там, де ще недавно було це немислимє. Відкриваємо нові парохії; взагалі не означає це, що погодилися ми з явищем асиміляції–навпаки, зберігаємо те, що можна зберегти і розвивати те, що можна розвинути!

Проблеми, звичайно, неминучі, але ж можна їх побороти, коли гілки цього широ хочеться і коли в нас пург відданих приятелів та однодумців, що свідомі свого місця на землі.

Михайло Драгоманов

(Закінчення з 1 сторінки)

шлення навчання М. Драгоманов залишається при Кіївському університеті для викладацької роботи та з 1864 р. як приват-доцент, а з 1873 р. як штатний доцент. Драгоманов тісно співпрацював з Володимиром Антоновичем, разом з ним керував Кіївського Громадою – органом української ліберальної інтелігенції, який пізніше був названий Старою Громадою. Серед суспільності Російської імперії М. Драгоманов звернув на себе увагу статтями, про українськеставлення до внутрішньої і зовнішньої політики царського уряду. Під впливом Драгоманова гурток студентської молоді у Львові, що об'єднався навколо московського часопису «Друг», 1875-1876 рр. парей-лов на українські національні позиції. Серед навернених між іншими били О. Терлецький, М. Павлик, І. Франко та інші. 1881 р. І. Франко до свого перекладу «Фауста» написав спеціально «Посвяту Михайлові Петровичу Драгоманову»:

роздив круг нас невіжості гранич!
На світлі вирвав нас із темноти,
На волго вирвав з мертвоти темнин!
Та ти ж вказав нам путь, куди іти,
Як життя і кров до льоської скарбниці,
До постігу будови локладати,
Добра собі в добрі для всіх шукати...

унті М. Драгоманов став однією з перших жертв поліїл репресій проти українського руху. За особистим казаком царя Олександра II Драгоманов 1875 р. був відправлений з Київського університету і за ним встановлено негласний нагляд. Тоді, в порозуменні з Громадою, він емігрував до Женеви, де почав видавати

культурну діяльність як Архипастыра Церкви. Над питанням економічного розвитку краю за почином Митрополита і ролі в ньому місцевого духовенства, хочемо застосовити вашу увагу.

До історичних постатей Галичини XIX-XX ст. належить яскравий зразок свідомого українського священика, повного волі, енергії і працьовитості, яким був о. Тиг Євген Столобут de Войнаровський (1856-1938), душпастир і передовий економіст Коломийщини.

Отець Тиг Войнаровський в анналах Історії Галичини займає одне з найголовніших місць. Серед неєвипущеної, повної жертвенності праці і правдивої посвяти, малограмотного галицького люду і звернності австрійської Корони, засновуючи з допомогою Митрополита Шептицького переклади, бурси, інтернати, банківські інституції, читальні і бібліотеки, опікуючися більною сільською молоддю, він заслужив собі пошану і любов серед духовенства і широких кіл українства.

Випускник Станиславівської гімназії, студент теології у Львові, яку закінчив з відзначенням у 1878 р., був рукоположений 18 січня 1881 р., працював сотрудником, адміністратором і парохом в таких селах: Олеші, Колодіївка, Кулачківці, Гядинки, Топорівці, Балинці, у яких проявив свої священичні і організаторські

Земля – народне добро

(Закінчення з 1 сторінки)

питанням економічного розвитку краю за почином Митрополита і ролі в ньому місцевого духовенства, хочемо застосовити вашу увагу.

о. Тит Євген Столобут де Войнаровський (1856-1938), душпастир і передовий економіст Коломиїщини.

Отець Тит Войнаровський в анналах Історії Галичини займає одне з найголовніших місць. Серед невисипаної, повної жертвенності праці і правдивої посвята, малограмотного галицького попу і звичності

рополига Шептицького церкви і школи, бурси, інтернати, банківські інституції, читальні і бібліотеки, опікуючися більною сільською молоддю, він заслужив собі пошану і любов серед духовенства і широких клієнтів Українства.

ком, адміністратором і парохом в таких селах: Олеші, Колодіївка, Кулачківці, Г'ядики, Топорівці, Балиці, у яких проявив свої священичі і організаторські

для священика і побудову нової церкви, в селі Ільинки виникла ідея приідбання селянами землі шляхом парцеляції, за його ініціативою в селах Кулакчівці і Коршів збудовано 4-класові школи, в селі Балинці збудовано школу, громадський дім з крамницею, читальню і театральною саленою; постав добрий хор, який співав під час богослужень і давав аматорські вистави і власні концерти. У Коломні заснував бурсу для здібних сільських дітей, яка працювала до 1907 р.

чу силу. Єдиним порятунком була парцеляція ґрунтів між селянами за помірну ціну. Завдяки економічній ситуації, що склалася, о. Войнаровський відбувши конференцію у Вільні з М. Васильком і проф. С. Смаль-Стоцьким, за порученням австрійського прем'єр-міністра д-ра Е. Кербера, 1900 р. розробив статут «Українського Парцеляційного Банку», справа якого проте не знайшла належного позуміння серед

журналі брошури українською та іноземними мовами, які мали на меті інформувати європейську громадськість про українську проблему. Протягом 1878-1987 рр. вийшло чотири збірники «Громади» і кілька номерів журналу під такою ж назвою. 1882 р. з'явилася п'ята і остання книжка «Громади». І збірники, і журнал відіграли значну роль в історії вільної безцензурної української преси. Не менш важливим було видання Драгомановим творів української художньої літератури, зокрема П. Мирного, Т. Шевченка. З його ініціативи у Женеві друкували книжечки невеликого формату зручні для перевезення і переховування, що приступили до національно-визвольний справі. Найближчими співробітниками Драгоманова були: С. Подолинський, М. Павлик, Ф. Вовк, Я. Шульгин.

1878 р. у Паріжі зібралася Міжнародний літературний конгрес, для якого М. Драгоманов підготував і видав окремою брошурою французькою мовою по-

Львова. 1 Галичини видізначила 30-ліття суспільно-політичної і літературної діяльності М. Драгоманова. Через кілька місяців, 2 липня 1895 р., Михайло Драгоманов помер. Біля його смертного ложа сидла небога й учения Леся Українка. Ім'я М. Драгоманова увійшло до скарбниці не тільки української, але й світової культури. Про нього переважно писали як про історика, філософа-позитивіста, міфолога, а по-наїльше – як про політика, що стояв на порозі зародження радикального руху його партії в Галичині. Водночас М. Драгоманов зробив великий внесок в українську, в етнокультуру, історіософію, в український менталітет. Це був вчений, що став активним учасником історико-культурного процесу; він заявляв, що «воліє кріше сам творити історію, ніж про неї писати».

В березні 1910 р. о. Войнаровський отримав від Ординаріатуnomінанко на каноніка Митрополичної каптули і адміністратора Столових Дібр Галицької митрополії, викушив для перкових потреб мастинь Зарваниця, найбільше відпустове місце Галичини.

Іншим українським напрямком діяльності о. Тита була політична та писемницька робота. Маємо

відомості про його діяльність як постійного директора «Земельного Банку Глотовичного».

Даним повідомленням ми відтворили лише одну сторінку політичної діяльності Галицького митрополита і участі в ній місцевого духовенства, речником якого був о. Тет Войнаровський. Вважаємо, що зобов'язані продовжити дослідження даної проблеми, щоб розкрити усі сторони життя і діяльності Андрея Шептицького.

наш исторични календар

На вересень припадають слідуочі річниці:

Більків Іван Іванович (1875—1941) — український письменник, поет, драматург, педагог, літературний критик, перекладач. Брат Панаса Мирного.

ЗА, старшина Легіону УСС і УГА. Заарештований ЧК у Києві 1920 р., загинув на Соловках.
7.09. 1875 – народився Олександр Мурашко,

разтворче мистецтво як один з найголовніших витізих авторів.

18.09.1875 – помер Олександр Афанасьев-Чужбинський, письменник, мовознавець, етнограф, автор українсько-російського словника.

22. 09. 1835 – народився Олександр Потебня, філолог, етнограф, основоположник т.зв. психолого-логічного напрямку у мовознавстві.

ПОЛОСМОЛОН

Реколекції в Горлицях

«Дари нашого Господа забежди є велики і такі численні, що не можна порахувати їхній скількості». (св. Василій Великий)

Горлиці. Місто у південній Польщі, де від 10 літ проживають Сестри Василіянки. На горі, яку видно здалека, стоїть монастир-Сіон (так звати його мешканці міста). І саме тут від 7 літ відбуваються реколекції для дівчат.

Повернімось діно до історії. Сестри Василіянок. Основоположником Василіянського чину був св. Василій Великий, який жив у IV ст. Хотів а у цьому часі глибоко було прияте життя у знайти як найкращий спосіб служження Богові, а у цьому часі глибоко було прияте життя у спільноті свої молитви Богу в печерах. Однак св. Василій шукав чогось іншого, форми контемплії і одночасно жити у спільноті. Заснував тоді чоловічий чин. Однак жінки в його хаті - маті та сестра, хотіли також жити як він, у спільноті славити Господа. Таким способом Василій, його сестра Макріна та маті Емеля заснували жіночу галузь Чину.

Спільна фотографія учасників реколекції 1990 р., які вів о. Станіслав Муха.

Сестри Василіянки початково працювали лише в Україні; вели інтернати, школи, в яких самі навчали. Коли українці почали емігрувати на Захід, тоді також і там розпочалося апостольство Сестер Василіянок. Першим Василіянським осередком у Польщі був Перемишль, де засновано інтернат для молоді, про яку піckувались Василіянки. Був це час перед II святого війного. Вже тоді сестри організували реколекції для дівчат. Тут позитивно записалася у праці з дівчатами св. Василія Глобовицька. Опісля Сестри Василіянки організують свій лім в Яновицях, де працюють з хворими дітьми, запізненими у розвитку хлопчиками. Праця вимагала самопожертвування. Виповнюючи завдання згідно з вимогами тогочасної влади, сестри одночасно вчили молитви і любові до більшого.

Проміння заходячого сонця ніжно доторкають верхів'я дерев. Перед нами зелена долина, а ген на виднокрузі стоять на сторожі велики пагорби. В мовчанні, сидимо на горі і голосом душі хвалимо Бога за Його велич. Хтось тихенько починає канон: «Величає душа моя Господь».

Одну з таких прекрасних хвилин пережили учасники реколекції, які відбулися у Перемишлі в Сестер Служебниць. Не було нас багато, але словами отця-реколекція спілкавши, що нічого не лістеться випадково. Так і наша присутність на цих реколекціях не була випадкова.

Головною темою наших катехизів було покликання. Як часто чується закид, що немає вже правдивих християн. Це правда, їх є дуже мало, але чи належу до них? Чи часами ставимо собі таке запитання? Я впевнена, що багато з нас ніколи навіть не подумало про це. Скоріше говоримо: «Я така, чи інша і мене Бог має до чогось кликати? Ні, це неможливе». Однак здивується, бо це можливе. Бог кличе тебе Ото, Анто, Петре... кличе тебе. Знай, що немає на світі людини непотрібної. Кожен до чогось покликаний, тільки, на жаль, не кожен хоче віднайти це своє покликання. Дуже часто шлюхом до того в спільнотичний. Коли мені добре, то це напевно є Божа воля, а коли щось не виходить нам, починаємо нарікати на Бога. Родиться в нас жаль до Нього, чому саме так? Чи вже не любили мене Боже? Як тілько віднайти у цьому Божу волю, як тілько почути

Однак треба було покинути Яновиці та Залісся і відправитися до Варшави. Відомим осередком Сестер Василіянок у 80-тих роках був Любомир. Тут проходили чудові зустрічі дівчат, результатом яких було кілька покликань до Василіянського чину. Сестри у монастирі, положеному ну був св. Василій Великий, який жив у IV ст. Хотів в самоті, відаючи свої молитви Богу в печерах. Однак св. Василій шукав чогось іншого, форми контемплії і одночасно жити у спільноті. Заснував тоді чоловічий чин. Однак жінки в його хаті - маті та сестра, хотіли також жити як він, у спільноті славити Господа. Таким способом Василій, його сестра Макріна та маті Емеля заснували жіночу галузь Чину.

Однак треба було покинути Яновиці та Залісся і відправитися до Варшави. Відомим осередком Сестер Василіянок у 80-тих роках був Любомир. Тут проходили чудові зустрічі дівчат, результатом яких було кілька покликань до Василіянського чину. Сестри у монастирі, положеному ну був св. Василій Великий, який жив у IV ст. Хотів в самоті, відаючи свої молитви Богу в печерах. Однак св. Василій шукав чогось іншого, форми контемплії і одночасно жити у спільноті. Заснував тоді чоловічий чин. Однак жінки в його хаті - маті та сестра, хотіли також жити як він, у спільноті славити Господа. Таким способом Василій, його сестра Макріна та маті Емеля заснували жіночу галузь Чину.

Однак треба було покинути Яновиці та Залісся і відправитися до Варшави. Відомим осередком Сестер Василіянок у 80-тих роках був Любомир. Тут проходили чудові зустрічі дівчат, результатом яких було кілька покликань до Василіянського чину. Сестри у монастирі, положеному ну був св. Василій Великий, який жив у IV ст. Хотів в самоті, відаючи свої молитви Богу в печерах. Однак св. Василій шукав чогось іншого, форми контемплії і одночасно жити у спільноті. Заснував тоді чоловічий чин. Однак жінки в його хаті - маті та сестра, хотіли також жити як він, у спільноті славити Господа. Таким способом Василій, його сестра Макріна та маті Емеля заснували жіночу галузь Чину.

Ослава гуртує й сძнає

29-30 липня цього року у Мокрому, що на Сянічині, вже вчетверте проходив Фестиваль Української регіональної культури «Над Ославою '95». Не є ще він настільки відомий усім так, як Солотсько-Перемиський фестиваль, але має він свою традицію і вже закоринився у середніх селянців Півківщини.

В цьому році, крім місцевих ансамблів, виступали заприязнені ансамблі з України: «Верховинка» з Дрогобича, «Криниченка» та вояльно-інструментальна група з Тернополя. Численно згromаджені глядачі притягтом двох днів лініях, де продовжуються реколекції для дівчат.

Перші реколекції, у яких я брала участь від таємного протоігумена Огієя Василіян у Варшаві о. Володимир Ощак ЧСВВ. Була я тоді наймолодша і не все ще добре розуміла, однак чудова атмосфера тих днів збереглася у моїй пам'яті. Від 1989 р. систематично проходять зустрічі дівчат у Горлицях і в усіх я мала можливість брати участь.

У 1990 р. реколекції вів о. Станіслав Муха, опися три роки зустрічі проходили під опікою о. Григорія Століпи ЧСВВ. У 1994 р. приїхав на реколекції о. Степан Батрух з Любліна. У цьому році реколекції вів о. Дмитро Гарасим ЧСВВ.

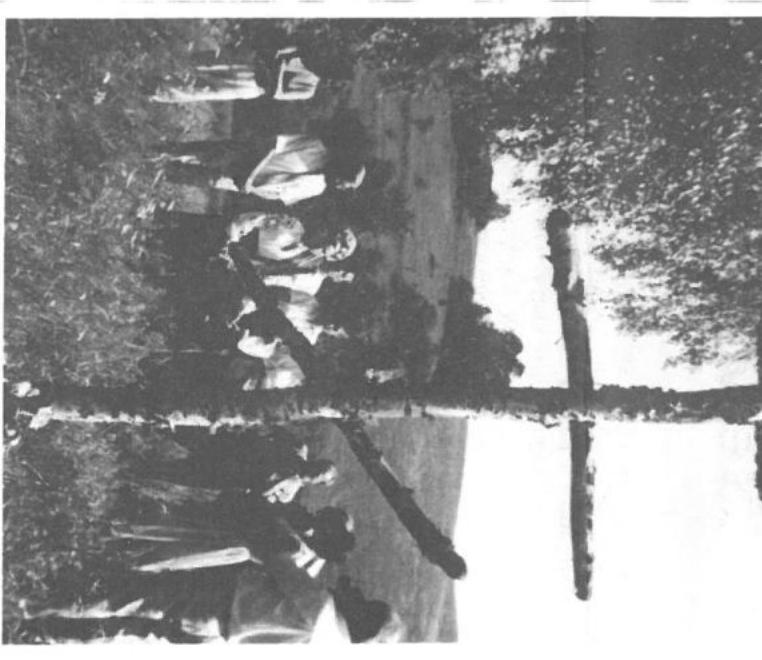
Протягом семи літ я відкривала у собі за кожним разом щось нового. Кожен отець мав свій спосіб ведення реколекції і всі вони вміли показати нам те, чого ми досі не знали. З перспективи часу можу сказати, що ті зустрічі впливають позитивно, на кожного, хто бере у них участь. Не уявляю собі відразу без пойдти в гори, до Горлиць на реколекції. Цьогорічні реколекції проходили в днях 4-8 липня, а темою були молитва, її суть, спосіб переживання, її форма. Реколекції - це не лише лекції, це також можливість більшого пізнання монашого життя, розмови з сестрами, під час яких можна знайти відповідь на чимало проблем, з якими зустрічається нинішня молодь.

Окремою подією під час перебування в Горлицях була екскурсія учасників на гору Явір, до джерела з чудотворною водою, де колись обявилася Бога Матір. Тут ми відправили Акафіст, поспівали і спіли було повергнувшись на Стон, де чекала нас ватра.

Так закінчилися чергові реколекції в Горлицях.

Івана Ожубко
Коли хочеш поїхати до Горлиць на реколекції - Сестри Василіянки сердечно запрошујуть. Якщо маєш сумніви та запитання пиши на адресу:

Siossty Bazylianki, ul.11 Listopada 47
38-300 Gorlice, woj. nowosadeckie

Учасники свята «Над Ославою '95» з головою ОУПЮ. Рейтом (другий зліва) складають квіти на зборній могилі у Задоди Морочівській.

Почесними гостями фестивалю були: представник Посольства України Т. Старак, голова ОУПЮ Ю. Рейт, голова ОП В. Шлянта, Відповідальний редактор «Нашого Слова» І. Шерба, а також отці місцевих греко-католицької та православної парафій. Організатори цьогорічного Свята у Мокрому запросили на ювілейний Фестиваль регіональної культури у 1996 р.

Спостерігаючи за фестивальними подіями, переконався, що регіональна культура відроджується у незалежному вигляді. Немає сьогодні центрального керування і різni регіони країни роблять на культурній ниві те, що важкою до цього, а за народною мудростю, культурою єднання. Тому-то щораз більше покальних ініціатив з'єднує собі щораз-то більше прихильників. Так само діється із мокрянським фестивалем. Беруть у ньому участь різні ансамблі, не тільки з Польщі, але й з-за кордону. В цей простий спосіб наступає зближення і глибше пізнавання культур різних народів.

ДІТЯМ

Боятися, чи ні?

«Ти, що живеш під Всесвітнього покровом,

Про у Всесильного тіні пробуваєш,

Сказки до Господа: «Мое прибіжще

й мої твердиня». (Псалом 91)

Коли уважно прочитуєте слова висеневого псалму приходить на думку, що колись в сивий давнині люди також переживали різні страхіття. Страх, отже, не є нічим новим, а явишем природним і звичайним.

Подумайте, боятися зайчик. Спить з настіленими вушками, бо є беззахисний. Його єдиною оборонною перед сильними хижаками є довгі ноги. Зайчик сидить, спить і надслухує, а в небезпеці жене як вітер і нелеко його спитати.

Боятися сарна. Часом виходить собі на крайочок лісу і розглядається, наставивши вуха. На тлі зеленого лісу вона така гарна. Інколи сонце своїм промінням освітить її рудавий хребет і тоді пе гарніша, аж хочеться її доторкнути. Коли підходить ближче, сарна дрижить і тікає просил.

Жаба бойтися лелеки. Бойтися і нас. Коли йде лугом, раптом щось вистрибує вам з-під ніг. Це вона, сковася в рові під широким листям калюжини.

Діти лякаються темряви. Часто просять, щоб не гасити лампи, коли йдуть спати. Дорослі люди боятися лантиста і багатьох різних речей, про які часом стидно говорити.

Подруга з класу бойтися павуків. Хлопці знають про це і лякають її будімто мають павука в руці і його випустять. Так направду, то нічого не мають тільки тішаться, що хотіть відіїкіа і кричить.

З життя дітей у Лелькові

Не так давно вчителі і учні радісно зустрічали літні ваканці, але час не стойть у місті і знову довгий навчальний рік перед очима. Я хочу написати про дітей з Лелькова і околиць. При початкових школах в Лелькові, Глембельку і Загаях існують пункти навчання української мови. В цих школах ведеться також навчання релігії.

Перше Причастя у Лелькові.

Діти мріють про те, щоб побачити красу рідного краю. Не всі однак можуть поїхати в Україну. Тому-то на Дитяче свято пісні і вірша в Ельблонзі я підготовила з ними монтаж «Наша мандрівка». Віршем і піснею мандрювали по Україні. Думаю, що добре скаже час і люди про таких дітей, які в своїх малих сердечках розбуду-

жують любов до Батьківщини. Діти на пам'ятку за участь в святі отримали гарні книжки. Було також вогнище.

Наступна важлива подія у Лельковщині – це Перше Святе Причастя, яке прийняло 11 дітей, а причаслив о. Павло Свєл. Діти лемували вірпі, співали пісень.

Надійшов довгоочікуваний дітьми кінець навчального року. Діти з радістю розглядали свідоцтва, на яких висписані були результати їхньої праці. В перкві відправилася Служба Божа, сестра Магдалена роздала свідоцтва навчання релігії. Найкраших дітей нагороджено книжками.

20 серпня була знову нагода до спільноти зустрічі при вогнищі над озером в Глембельку. Несподівано прибуло на нього багато охочих – в першу чергу дорослих.

Зустріч над озером була досконалою лекцією, яка показала як приемно, в Українському настрої діти, молодь і дорослі можуть проводити вільний час.

Багато наших дітей продовжує навчання в Українському ліцеї в Гуртові-Главелькому, де вивчають рідну культуру і традицію.

Надіюсь, що новий навчальний рік принесе дітям багато успіхів та ще більше з'єднає нас усіх до активної праці на благо Церкви

Думаю, що добре скаже час і люди про таких дітей, які в своїх малих сердечках розбуду-

того цього року у Тернополі, куди прибула делегація Святковий вечір вільбувся в театрі ім. Т. Шевченка. Казку читає звичайно мама, бабуся, тато. В хаті є затишно, спокійно. Немає чого боятися. Чарівниці живуть у казках і часом заздрять нам напої кімнати, безпечного дому.

Будучи малого дитиною, хотіла я запрости злу відьму до хати. Посиділа би собі в теплі, випила би гарячого чаю і певно стала бути лішюто, можливо навіть, що усміхнися. Було це дуже давно, коли я ще не вміла читати і виріла у гномики.

Як бачите, всі чогось бояться, а кожен, хто повірить себе Господу Богу, позбувається страху. Ціле своє життя, свою долю відає з повним довірям Богу і дійсно не бойтися нічого.

Досвідчує він такого спокою, якби сам у гнізді захоронює своїх дітей.

Хто спокійно повірюється Богу, почувається безпечно, Бог бо є близько при ньому.

Коли ви були зовсім маленькі, то відмовляли молитву до Ангела-хоронителя. Напевно не ще її пам'ятаєте.

– То Господь Бог наказав ангелам, щоб стергли людей і вони не чинять. А, коли нападе вас страх, постараїтесь повторити слова псалма наведеного на початку. Коли перекрутите слова і скажете їх по-своєму, віша молитва зискає на ширості і правді.

с. Романа ЧСВВ

Пултювські святкування...

(Закінчення з 1 сторінки)

Пултювські урочистості в Україні розпочалися 2 лютого 1995 р. Привідно-громадський інститут, Олег Шаблій, після якого з додатками виступили науковці-фізики Роман Пляцко та

Ольга Збожна. Після них із сяючими промовами виступали Петро Тимчо, голова Спілки письменників Тернопільщини і Олександр Роніцький, член цієї Спілки та інші. Співом-молитвою «Боже великий, молитва «Отече наш» прославна чистими лівінками голосами дитячого хору.

Вечір відкрив ректор Українського Приладобудівничого Інституту, Олег Шаблій, після якого з додатками виступили науковці-фізики Роман Пляцко та Ольга Збожна. Після них із сяючими промовами виступали Петро Тимчо, голова Спілки письменників Тернопільщини і Олександр Роніцький, член цієї Спілки та інші. Співом-молитвою «Боже великий, молитва «Отече наш» прославна чистими лівінками голосами дитячого хору.

На другий день, 3 лютого урочистий вечір вільбувся у будинку бувшої Центральної Ради у Києві, де 22 січня 1918 р. президент М. Грушевський проголосив IV-тим універсалом незалежності Української Народної Республіки. Тим разом привітання учасникам цього вечора надіслав генеральний Президент України, Леонід Кучма, який візначив велику роль проф. І. Пултюя в науці та у боротьбі за українське національне відродження.

Вступне слово виголосив акаадемік Олексей Ситенко – голова ювілейного комітету. Крім цього з привітаннями виступили патріарх Київський і всієї України Володимир (Романюк), вінок І. Пултюя проф. Петро НТШ проф. Олекса Біланюк та голова Державного комітету України з питань науки і технології проф. Сергій Рибченко.

Слово про вченого «Життя для науки й України» виголосив проф. Роман Гайдя зі Львова. Цікавими були також доповіді письменника Валерія Шевчука та мистецтвознавця Дмитра Степовика.

Окрім цього у Києві при кінці січня українське телебачення показало документальний фільм про Івана Пултюя під заголовком «Свічадо», видано ювілейні числа «Українського фізичного журналу» і «Вісника Академії Нauk України». Випущено поштову марку в честь проф. Пултюя, як «Видатного українського вченого і промальського діяча», а «Літературна Україна» помістила статтю про його життя і твори.

Львів зате вішанував пам'ять проф. Пултюя низкою науково-громадських починів. На вулиці Пултюя посвячено наріжний камінь, на місці якого буде споруджений пам'ятник великому вченому. 6 лютого в Академічній бібліотеці ім. В. Стефаника відкрито виставку – галерея її приурядів Івана Пултюя, а з відповідними доповідями та пожеланнями виступили проф. Роман Гайдя і Степан Зупенко.

8 лютого відбулася урочиста академія в честь вченого в актовому залі Державного університету «Львівська політехніка», яку відкрив ректор політехніки проф. Юрій Рудавський. З привітальним словом виступив пісменник Роман Іваничук, який писав про життя проф. Пултюя, що десь років тому, у своєму романі «Шрами на скелі». Про наукові праці і праці Івана Пултюя сяянув європейських наукових виступів у молекулярній фізиці, катодних променях, Х-променях електротехнії. Вчений висі великий вклад у рентгеноскопію, були сконструювані «Полтювські лампи» на 14 років раніше від відкриття Рентгена, отримавши висококласні дипломи та гільєші і повніше дослідів природу Х-променів. Проф. Гайдя уважає, що наполі науковия треба уважати на рівні з Рентгеном.

Про Івана Пултюя як знаменитого електротехніка говорив декан електромеханічного факультету Орест Лозинський, який сказав, що освітлювали лампи Пултюя були кращими від ламп Едісона та, що вони уперше дослідив «холодне – неонове» світло і за конструкцією народу та боровся за відкриття українського університету у Львові.

Для увіковінення пам'яті вченого-фізика, орігінального винахідника, публіциста та громадського діяча проф. Івана Пултюя, ректор Української Академії мистецтв, Емануїл Мисько подарував Львівській політехніці свій авторський твір

УКРАЇНСЬКИЙ АРХІВ

Після кількамісячної перевіри продовжуємо публікацію матеріалів Українського архіву. За

створення можливості оприлюднювати тексти Архіву дякую редакції «Благовіст» та його читачам.

Маю надію, що така постійна рубрика на сторінках шомісячника сприятиме збагачуванню знання

про нашу історію, допоможе оберегти від забуття не одну подію з життя Народу і Церкви. У своїх

публикаціях хочемо зосередитися на насамперед на історії Української Греко-

-Католицької Церкви у Польщі та долі її сповідників. Будемо публікувати біографічні матеріали,

присвячені душпастирам УГКЦ та документи до історії Церкви, виявлені протягом останніх років

після розsekреченнia архівів, зокрема архіву Urzecu do Spraw Wyzna.

Продовжуватимемо теж, спільно з читачами, пошуки інформацій про українців – жертви

сталинських репресій 1944-1956 років: засуджених на смертну кару, в'язнених і померлих

у тюряма, а також тих, що полегли у боротьбі. Маємо надію, що ці пошуки сприятимуть встановлюванню та увіковічненню місць їхнього спочинку.

У цьому виданні «Благовіст» публікуємо черговий фрагмент спогадів отця митрата Степана

Дзюбіни з його книжки «І стверди діло рук наших», що з'явилася друком у червні ц.р., та першу

частину списка прізвищ осіб, які пожертвували на екстремізм в 1947-1949 роках у концентраційному таборі

в Явожні. Усім жертвам складаю сердечну подяку.

О. Митр. Степан Дзюбіна

«І стверди діло рук наших»

(Фрагмент спогадів)

В цій справі отець Гриник написав до нього [Примаса Польщі Стефана Вишнівського – ред.] разом зі мною дуже гострого листа, указуючи невідповідну поведінку: коли він погодився на авдієнцію, на яку вони, доклавши немало зусиль, приїхали, а тоді застали зачинені двері. Адже Примас мав обов'язок їх прийняти.

Іншим разом, якказав мені отець Гриник, Примас прийняв його на авдієнції, але не забув здивуватися, як отець Гриник посмів написати такого гострого листа. Цього листа я поміг написати отцеві Гринику й припускаю, що Примас пізнав по стилю, що це я писав, бо пізніше сказав мені: „Ksiadz to umie iść czytać, prawda?“ Попри все вирішив просити в Примаса авдієнції, щоб отримати дозвіл відправляти в Битові. Примас уважно мене вислушав, а тоді попросив усе написати й документ прислати на адресу його канцелярії. (...)

У відповідь на цього листа отримав я запрошення на розмову до канцелярії Примаса. Це було 22 липня 1952 року. Прийняв мене, однак, не Примас, а тільки його секретар Гоздзевич, заявивши, що Примас не погоджується на греко-католицькі відправи в римо-католицьких костелах, зате погоджується на наші відправи в окремих каплицях. Я півдико зорієнтувався, що це буде неможливо здійснити через опір світської влади, бо це означало б наші окремі відправи. Я поділився своїм сумнівом з секретарем, а він звинуватив греко-католицьких священиків у поганому вихованні вірних, які тепер більш дорожать обрядом, ніж вірою. З цієї розмови зробив я висновок про неприхильність секретаря до нас.

Підтвердив це потім у розмові зі мною отець Микола Денько. У цього також була неміла почуваць нього таки просто безпечно сказані слова: „Wszystkich waszych księży trzeba było wywieźać“. Гоздзевич, зорієнтувавши, що нехочачи вивив свою нехіт до нас, дуже просив отця Денька никому не повторювати його слів. Звичайно, що тоді отець Денько висловив свої погляди про них, а потім, під час авдієнції в Примаса, розмову з Гоздзевичем нагадав. Примас мав скривитися, також заскочений відповідлю своєго секретаря: „On tak powiedział?“ – „Tak dosłownie powiedział?“, підтвердив отець Денько.

Мої заходи що відправ у Битові тривали й дали. Крім опору світської влади, можна було сподіватися й того, що в маліх каплицях напіввірні, розкинені по заході й півночі Польщі, просто не містилися б, прийавши численно з усіх усюд. З цієї причини я написав Примасові другого листа, з датою 30 липня 1952 року. У ньому я заново широко пояснив обов'язки греко-католицьких священиків супроти своїх вірних, а також потреби останніх та всієї Греко-Католицької Церкви в Польщі. Знову нагадав я Примасові, що як делегат Апостольської Столії для греко-католицьків, він відповідальний перед нею за стан нашої Церкви, а насамперед відповідальний – перед самим Богом. Так само, як і секретареві, пояснив я необхідність мати великий костел для наших

6 СТОР. «БЛАГОВІСТ» № 9 1995 р.

О. митр. Степан Дзюбіна, «І стверди діло рук наших. Спогади», 536 сторінок, 135 фотографій, 172 документи та вибрані проповіді. Ціна 17 нових зл.

Книжку висилаемо на кошт Видавництва. При замовленні 10 і більше примірників даемо корисний робат.

Книжку можна придбати після складення замовлення на адресу:

ОФІСУНА ВYДАВНИЦЯ АРСНІВУМ UKRAЇNSKE
01-581 Warszawa, ul. Krasinskiego 16 т. 84
tel./fax (0 22) 39-87-73

Дуже просимо подавати на замовленні свое прізвище та адресу друкованими буквами.

«БІРЧА»

Пожертви на екстремізм та місця від січня до липня 1995 р.:

Ярослав Андрушечко, Копалін – 10 зл, Мирослав Банік, Лінін – 50 зл, Марія Бжезінська, Макув

Мазовецький – 50 зл, Михайло Бусько, Беньков

– 10 зл, Орест Вергун, Перемильт – 10 зл, Софія

Вергун, Перемильт – 10 зл, Стефанія Галун,

Гурко Лів, – 50 зл, Іван Грай, Мисліце – 10 зл,

Андрій Грипковян, Ратайкі – 15 зл, Омелян

Демун, Оструда – 20 зл, Роман Дороцький, Зелена

Гора – 50 зл, М. Колесар, Копалін – 13 зл, Л.

Дума, Глівіці – 30 зл, Іван Дуркевич, Гульб – 10 зл,

Емilia Дутка, Перемильт – 15 зл, Степан Забров

варий, Щепін – 100 зл, Михайло Зельонка,

Слупськ – 10 зл, Северин Карпа, Копалін – 50 зл,

Мирон Керкош, Жидово – 10 зл, Степан Ковалів,

Ленкіна – 20 зл, Ірина і Петро Кульчицькі, Біла

Підляська – 50 зл, Йосиф Лесь, Елена Гора – 30 зл,

М. Лех, Копалін – 50 зл, Тарас Міхно, Грифіде

– 5 зл, Андрій Ожежовський, Лельково – 50 зл,

Андрій Ожежовський, Лельково – 10 зл, Марія

Павлич, Єльонкі – 30 зл, Роман Політовський,

Чарна Блостостька – 30 зл, Григорій Пригуга,

Госліна – 20 зл, Микола Слабак, Слупськ – 20 зл,

Йосиф Терещенко, Слупськ – 10 зл, Анна Токар

чук, Перемильт – 10 зл, Василь Токарчук, Пере

мішль – 10 зл, Стефанія і Йосиф Устяновські

Копалін – 20 зл, Катерина Філь, Перемильт – 10

зл, Тадеуш Капін, Перемильт – 10 зл, Микола

Хижий, Ольштин – 20 зл, С. Чарник, Брен – 25 зл,

Іван Яціна, Тарнобеж – 10 зл,

Чеслава Збайвона, Віндам (США) – 100 ам. дол.

Члени гуртка ОУП в Гданську: Степан Баран, Емілян Білій, Олена Вальковська, Степан Воло

шакевич, Іван Дальо, Надія Костик, Роман Миха

лик, Марко Павлік, Андрій Рокол, Пилип Фе

д – 7 зл. Разом: 112 зл.

Члени гуртка ОУП в Лелькові – 100 зл.

Глембоплк – 10 зл, Богдан Козак, Кшекоти – 10 зл,

Чеслава Збайвона, Віндам (США) – 100 ам. дол.

Члени гуртка ОУП в Гданську: Степан Баран, Емілян Білій, Олена Вальковська, Степан Воло

шакевич, Іван Дальо, Надія Костик, Роман Миха

лик, Марко Павлік, Лельково – 5 зл. Разом: 55 зл.

Члени гуртка ОУП в Лелькові – 100 зл.

Іван Гавричак, Григорій Гиба, Василь Зорилі, Андрій

Карфля, Василь Кухарик, Володимир Тима, Петро

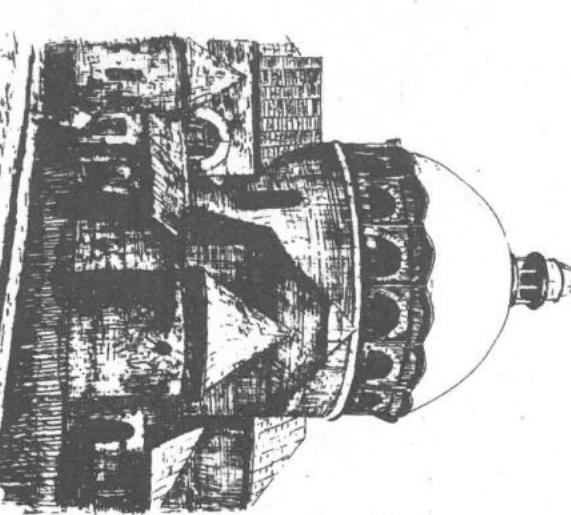
Юріак, Володимир Юшак – по 10 зл, Текля Бар

левич, Даріюш Бубель, Юліян Вислоцький,

Андрій Ксеніч, Богдан Кузьм'як, Іван Кузьм'як, Кузьма Салайда – по 5 зл, Петро Гаран – 3 зл.

Разом: 118 зл.

Усім жертвам від імені організаторів сердечно дякуємо!

Собор Пречистої Богородиці у Бірчі, підріваний динамітом у 1950-х роках.

БеренДЬовичі

28 квітня 1947 р., під час виселення українців з села Беренського Перемиського повіту, згоріла 300-літня дерев'яна церква. Усіх очевидців цієї події просимо про з'явок з Українським архівом.

Архів збора також документи і свідчення очевидців про випадки палення церков в інших місцевостях, під час виселення в 1944-1946 рр. в УРСР і в акції „Wisła“, а також нищення святих польського ко- муністичного владою після 1947 р.

Євген Місіло

З парофіальних подій

● Ювілей 400-ліття Берестейської Унії у Хшанові

(Закінчення з 1 сторінки)

Другий день свята, у суботу 15 липня, розпочався вроочистою Літургією о год. 10:00. З самого ранку прибувало шораз-то більше вірник з Суальського та Ольштинського воєводств. Були також гости залеся, навіть з України.

Посля Літургії відправлено Парастиас за утокій душ засновника цієї першої на Віннені хшанівської каплиці-церкви о. Митрата Мирослава Ріпельского та його неотомної дружини і помічниці — дружини Евгенії Ріпелької. Після обідньої перерви виступав колектив бандуристів з Кешини під керівництвом Олександри Гбур, який дав прекрасний концерт украйських пісень релігійного та патріотичного змісту.

Описля Літургії цікаву доповідь про історію хшанівської парафії під заголовком «Хшанівська лененда» прочитав Іван Павлик. Доповідач ознайомив присутніх з маловідомими фактами з діяльності цієї парафії та її пароха о. Ріпельского.

Другу дуже цікаву доповідь присячено «400-літтю Берестейської Унії» виголосив о. Ігор Гарасим ЧСВВ. У змістовній доповіді о. Ігор звернув увагу на позитивні і негативні аспекти Унії в історії Української Церкви та народу. Сподів згадати, що о. Ігор є дуже добрий історик Української Церкви та душою нашого народу на переселенецькому чужих землях.

На хшанівському святі можна було придбати украйську пресу і літературу, як: альбом «Никифор Дровня», стогади о. Митрата С. Дзюбини «Історія Торжства була добра зорганізований, усі присутні з великим вдovolenням поверталися до своїх дімів, а було їх понад 300 осіб.

● Видміни

23 липня проходив храмовий празник у Видмінській парафії свята Ольги та Володимира. На свято прибув засновник видмінської парафії о. Митр. Петро Крик, який у сопливінні о. Дмитра Гарасима відправив вро-
чисту Службу Божу. У проповіді о. Митрат розповів про напіння старших князів, а також про засновника Печерської лаври, монаха Антонія Печерського.

Особливо теплою була зустріч о. Крика з ко-
лишніми парафіянами на церковному майдані після Богослужіння. Отєль як засновник парафії запам'ятався нам як правий священик, що знав всіх своїх вірників. Президент зажив служив порадою та допомогою.

● Валч

В 1994 році валецькій парафії виповнилося 35 літ. 3 літів після нагоди у вересні минулого року відбулися у місцевій церкві Піднесення Чесного Хреста вроочисті святкування з участю владики Івана Мартиника. Про це повінформували так українські, як і польські локальні газети.

Після торжеств парафіяльне життя поплило своїм нормальним руслом. Були проблеми, були і дні рідості. Отєль ніби все по-давньому, але однак не зовсім. На сьогодні головною турботою так отия пароха Б. Галущек, як і Церковної Ради є ремонт святыни, яку після довгих старань з боку Церкви і мирян вдалося валецькій громаді отримати на власність.

Храм треба негайно реставрувати, але, звичайно, пов'язане це з коштами і тому традиція ведеться в миру фінансових можливостей. Однак видно перші результати: збільшено кахетинський зал, встановлено нові вікна. Праці багато, але на наші заощаджені розуміють, що працюють, чи складають пожертви для себе і своїх нащадків. Громада вирішила накласти на себе податок — гропі збирасяться при різних нагодах. Допомогу обицяла також міська влада.

Гарним проявом жертвенності громади була думка зорганізації новорічної «Маланки», дохи з якої був призначений на потреби храму. Головним організатором цього заходу була Церковна Рада, місцева ланка ОУП та сам отець парох. Продовжено також традицію відвідин з колядкою, зорганізовано з нагоди Різдвяних свят дитячий вертеп.

22 січня 1995 р. відбулася у Валчі небуденна подія: після літургії колишні вояки УПА отримали медалі за участь у боротьбі за вільну Україну. Жаль лише, що багатьох відзначено вже посмертно.. Живе однак про них пам'ять у шлях громаді — отєль вони весь час поміж нами. Описля наш хор ще довго співав стрілки та партизанські пісні.

Постійно ведеться в нас навчання релігії. Бере уніому участь приблизно 30 дітей. Для з міста вчиняється у двох групах в одній з початкових школ Валча. Школярі з навколоїнніх сіл змушені були вчитися у неділі.

Від багатьох років вперше збільшилась кількість дітей, які прийняли Таїну Причастя — було їх 7 осіб. Уроки релігії та піготування до Першого Причастя вів штоговий лобінської семінарії Іван Маряк. В цьому місті складаємо їому за працею сердечну подяку. Однак, помимо всього, належить сказати, що відчувається брак відповідної піготування до виконаної і зокрема до дилактичної праці з дітьми.

В минулому шкільному році продовжувалося заняття Української мовою. У заняттях брали участь 18 дітей. Наприкінці лютого з цих дітей створився ансамбл пісні і танцю «Веселка».

Навчальний рік закінчили ми вроочистим вогнищем 17 березня. Були пісні та співи, спільні гри. Слідкуючи за негативні аспекти Унії в історії Української Церкви та народу. Сподів згадати, що о. Ігор є дуже добрий історик Української Церкви та душою нашого народа на переселенецькому чужих землях.

На хшанівському святі можна було придбати украйську пресу і літературу, як: альбом «Никифор Дровня», стогади о. Митрата С. Дзюбини «Історія Торжства була добра зорганізований, усі при-
сутні з великим вдovolenням поверталися до своїх дімів, а було їх понад 300 осіб.

● Шпротава

Як кожного року на празник Преображення Господь-
була в Ідині, Гданську, Сопоті, відвідували Вестерплатте, Штутгарт, Фромборк. Приємно записалася у пам'ять про прогулянка білим кораблем по Вісляному заливу. Кожного дня хлопці брали участь у Святій Літургії.

Від вересня почали ми новий навчальний рік. Надімось, що буде він так само плиний, як і минулий, а при Божій допомозі наша громада дали буде інтегруватися на благо своєї Церкви і народу.

Марко Сирник

Літургія. Група затрималася у приходстві в Циганку, користуючись з гостинності місцевого пароха. Хлопці були в Ідині, Гданську, Сопоті, відвідували Вестерплатте, Штутгарт, Фромборк. Приємно записалася у пам'ять про Унію відбулася в дочерніх церквах відправлено від Унії відбулася в Колобжезу та Свідвині. В обох містах при заповінення церквах відправлено Святі Літургії та виголошено доповіді. У церкві Іоасафата Османка, пам'ятій Ювілей Берестейської Унії відзначено в Колобжезу та Свідвині. В Плугах.

Під час святкового дnia була нагода порозмовіти з людьми не тільки з Тибету та Плотів, але також з окolina. До того згадаймо, що Українська громада цього району має помітні успіхи в сусідньому праці, і на освітньому та культурному полі. Вона гідно несла в минулому і несе тепер пам'ять давньої вітчизни, давніх традицій. А на релігійний ниві, зокрема. Розуміючи і бачачи, що їх чекає, сміливо дивиться в очі злой дол, не пішається, не припиняє праці щоб можливо дозвілити зберегти власну гордійкість.

Дзеркалом тих турбот є внутрішній вигляд їх церкові. Тут виникнені рушники і скатери прикрашені жінками, незвичайно багато композиційними укладами і кольорами, і релігійне мистецтво за традиційними разом, і чистота — до рук пріснеркової ради. Погуття власності визволило тут виняткову, добре

життєвість, ініціативу, винахідництві, відтворило те, що стояло відомими накопичувалося в народі. Можливо, саме цього «Духу», окремінності так бояться відломожі, гальмуючи всікі наші почини на шляху здобуття власності.

Хоч часу на індивідуальні розмови було мало, але із тих уривчастих думок, які ми почули, можна було зробити висновок, що й в майбутньому тибетські

піархії лобатимуть про розвиток релігійного життя. Вони турбувалися зовнішнім виглядом церкви, її оточенням, штанами загострюванням цвинтарної площини. Вони мріяли про власний вистрій, такий, який заховала їх пам'ять. Заковалася в нашій громаді віковична пана

доброта, які померли, місць цвинтарних, хоч історія повелася з ними жорстоко. Тут же напроти церкви, на бувшому

ковині, завдяки тому створилася надзвичайна молиткова. Нааступного хору зі Львова.

Нааступного дня о 10:00 год. відбулася перемонія привітання від владики І. Мартиняка. Після привітання про Унію відбулася в дочерніх церквах та Плугах.

Під час святкового дnia була нагода порозмовіти з людьми не тільки з Тибету та Плотів, але також з окolina. До того згадаймо, що Українська громада цього району має помітні успіхи в сусідньому праці, і на освітньому та культурному полі. Вона гідно несла в минулому і несе тепер пам'ять давньої вітчизни, давніх традицій. А на релігійний ниві, зокрема. Розуміючи і бачачи, що їх чекає, сміливо дивиться в очі злой дол, не пішається, не припиняє праці щоб можливо дозвілити зберегти власну гордійкість.

Марко Сирник

німецькому цвинтарі, за згодою наших громадян поставлено пам'ятник з вигравіруваним написом: «Zum andenken an jene, die tot Gott gehen» (В пам'ять нашеї родини).

У Плугах, у підтайняному костелі, ми трохи обінілися. Довколишній простір був для нас мертвий, він не нагадував нам нічим особливості наших богослужінн.

Свободність нагадував лише спів священика.

У Тибету та в Плугах, присутні на богослужіннях з великою увагою вислукали доповіді про дилактичної праці з дітьми.

В минулому шкільному році відійшли від

Берестейської Унії відбулася в дочерніх церквах відправлено від Унії відбулася в Колобжезу та Свідвині. В обох містах при заповінення церквах відправлено Святі Літургії та виголошено доповіді. У церкві Іоасафата Османка, пам'ятій Ювілей Берестейської Унії відзначено в Колобжезу та Свідвині. В Плугах.

Під час святкового дnia була нагода порозмовіти з людьми не тільки з Тибету та Плотів, але також з окolina. До того згадаймо, що Українська громада цього району має помітні успіхи в сусідньому праці, і на освітньому та культурному полі. Вона гідно несла в минулому і несе тепер пам'ять давньої вітчизни, давніх традицій. А на релігійний ниві, зокрема. Розуміючи і бачачи, що їх чекає, сміливо дивиться в очі злой дол, не пішається, не припиняє праці щоб можливо дозвілити зберегти власну гордійкість.

Хоч часу на індивідуальні розмови було мало, але із тих уривчастих думок, які ми почули, можна було зробити висновок, що й в майбутньому тибетські

піархії лобатимуть про розвиток релігійного життя. Вони турбувалися зовнішнім виглядом церкви, її оточенням, штанами загострюванням цвинтарної площини. Вони мріяли про власний вистрій, такий, який заховала їх пам'ять. Заковалася в нашій громаді віковична

доброта, які померли, місць цвинтарних, хоч історія повелася з ними жорстоко. Тут же напроти церкви, на бувшому

ковині, завдяки тому створилася надзвичайна молиткова. Нааступного хору зі Львова.

Нааступного дня о 10:00 год. відбулася перемонія привітання від владики І. Мартиняка. Після привітання про Унію відбулася в дочерніх церквах та Плугах.

Під час святкового дnia була нагода порозмовіти з людьми не тільки з Тибету та Плотів, але також з окolina. До того згадаймо, що Українська громада цього району має помітні успіхи в сусідньому праці, і на освітньому та культурному полі. Вона гідно несла в минулому і несе тепер пам'ять давньої вітчизни, давніх традицій. А на релігійний ниві, зокрема. Розуміючи і бачачи, що їх чекає, сміливо дивиться в очі злой дол, не пішається, не припиняє праці щоб можливо дозвілити зберегти власну гордійкість.

Хоч часу на індивідуальні розмови було мало, але із тих уривчастих думок, які ми почули, можна було зробити висновок, що й в майбутньому тибетські

піархії лобатимуть про розвиток релігійного життя. Вони турбувалися зовнішнім виглядом церкви, її оточенням, штанами загострюванням цвинтарної площини. Вони мріяли про власний вистрій, такий, який заховала їх пам'ять. Заковалася в нашій громаді віковична

доброта, які померли, місць цвинтарних, хоч історія повелася з ними жорстоко. Тут же напроти церкви, на бувшому

ковині, завдяки тому створилася надзвичайна молиткова. Нааступного хору зі Львова.

Нааступного дня о 10:00 год. відбулася перемонія привітання від владики І. Мартиняка. П

Поривання Душі

(Закінчення з 1 сторінки)

тирадянським, антинародним і піддавалося жорстоким переслідуванням, він все ж таки не зриє яничаром і потурнаком, а до останнього подиху залишився вірним сином України. Дивним і незагненим феноменом сьогодні вдається те, що в ті часи тотального панування комуністичної та атеїстичної ідеології могла зrodитися і заявити про себе на весь світ людина, для якої єдиною кі, помисли і поривами, були БОГ і УКРАЇНА.

Василь Стус народився 6 січня 1938 р. на Вінниччині. Ділинство і юнацькі роки пройшли на Донбасі, де він закінчив філологічний факультет Донецького педагогічного інституту із спеціальністю «викладач української мови і літератури». У 1963 р. Стус вступив до аспірантури Інституту літератури АН УРСР ім. Т. Шевченка із спеціальністю «Теорія літератури». Проте невдовзі, 20 вересня 1965 р., за систематичне порушення норм поведінки аспірантів та скінобривників наукового закладу він був відрахований з аспірантури. Справжньою причиною відрахування були виступ В. Стуса 4 вересня 1965 р. в Київському кінотеатрі «Україна» з протестом проти арештів серед української інтелігенції, виступ на вечорі пам'яті Т. Шевченка, забороненому партійними функціонерами і взагалі незалежний і правдолюбивий характер Василя, що на той час було страшнім «порушенням норм поведінки».

На цьому для нього закінчилося спокійне життя непримітного радянського обивателя і розпочався важкий тернистий шлях українського поета. В. Стус працював будівельником, кочегаром, співробітником Центрального державного історичного архіву, звідки його було звільнено «за власним бажанням».

На Різдви свята 1972 р. розпочалася нова хвиля арештів серед української інтелігенції, під яку попав і В. Стус. Його обидві збірки поезій були пограктовані як «антитадянська пропаганда». За цей «злочин» поет був засуджений до 5 років ув'язнення та 3 років заслання. Проте Стус продовживав працювати навіть у неймовірно важких умовах Мордовського табору і нові твори входять до збірки під назвою «Полімсестри». Немов галузка, що, пробиваючи асфальт, проривається до сонця, так талант могутньою хвилею виривається на зовні і отримує світове визнання. У 1978 р. поета прийнято до РЕН-клубу. В серпні 1979 р. виснажений і важко хворий В. Стус повертається до Києва і, незважаючи на небезпеку, вступає до Української Гельської Групи. Та всепроникне КДБ незадарма видало платню своїм ніппішкам. Стус не пробув на волі ю року. У жовтні 1979 р. за ним встановлено адміністративний нагляд, а 14. 05. 1980 р. друге заарештовано. Тепер «злочин» поета був однієї лесетиричним ув'язненням в таборі особливого режиму і п'ятирічним застоснням. В таборі Василь Стус рахувався серед «найнебезпечніших злочинців». Постійні обшуки і вилучення віршів, знудання над людською гдінством, карцер за найменше порушення таборного режиму – все, щоб фізично і морально розчавити Стуса як поета, як особистість. І хоча дух Стуса був незламним, проте брудному карцеру обірвалося життя видатного поета і великого мученика. Мов пророкуючи свою долю, він писав «*кусім нам смерть судилася зарання*». Волю Господа було припинити земні мукі Василя, такат і даї продовжував глумитися над мертвим поетом: перенести тіло на Батьківщину було заборонено. І лише з початком розвалу радянської імперії стало можливим повернути його прах українській землі. 17-19 листопада 1989 р. до Києва перевезено тілні останки Василя Стуса та його побратимів Юрія Литвина та Олекси Тихого. А вінч 22 на 23 лютого 1990 р. мотиру Стуса було сплюніровано. Що ж, хай глумиться кат, хай насміхається, дарма – Господньої кари оминути ще не вдалося никому.

Зенон Боровель, Львів

Деканський соборчик у Перешибі

У вівторок 22 серпня у приміщеннях Перешибської консисторії відбувається черговий соборчик, на який прибули леканій консультатори. Цей соборчик був скликаний на прохання Перешибського єпископа Кир Івана Мартиня, який ознайомив прибулих з найважливішими проблемами внутрішнього життя Церкви. Між іншим було обговорено питання відзначення ювілею 400-ліття Унії в Ярославі, яке буде пов'язане з коронацією Риєва і Сянока, що відбувають покарання греко-католицькі. Деякі священики наголосували на тому, що пожавити душпастирську практику з молодю і що необхідно подбати про однообразність уділовання Святі Тайн. Дехто із душпастирів піскествав, щоб встановити новий перерозділ парафій на Лемківщині, аби священикам краще було обслуговувати вірників.

Живу дискусію викликало питання практичного використання душпастирського будинку в Ярославі, який потребує реставрації та відповідного загospodарювання. Ця справа залишилась однак не вирешеною. * * * ВАРТО ПРИДБАТИ І ПРОЧИТАТИ * * *

1. Нация, держави історія – В. Іванин. У книжці публіст свою незалежну думку звертає на оцінку нашої новітньої демократії, єдності, нації, націоналізму. Ціна 2 зл. 50 гр.

2. Стрілецька Голова. Збірник стрілецької поезії. 399 стор. Ціна 3 зл. 50 гр.

3. Мазепа. Орик. Войнаровський І. Борщак. Історичні есе присвячені українським гетьманам. Ціна 3 зл.

4. Мова і нація – В. Іванішин, Я. Радевич-Винницький. Тези про місце і роль мови в національному відродженні України. 139 стор. Ціна 1 зл. 50 гр.

5. Дужим помахом крил – А. Крупельницький. Роман з визвольних змагань 1918-20. 173 стор. Ціна 4 зл.

6. Історія української держави ХХ ст. – І. Нагаєвський. Описує події в Україні часів Центральної ради, Гетьманату (1917-22 рр.), 412 стор. Ціна 6 зл.

7. Географія України – Д. Соловей. Правдивий опис терору і геноциду супроти українського народу у 1917-20 рр.. 286 стор. Ціна 5 зл.

8. Велика ілюстрована Біблія. Ціна 12 зл.

9. Історичні постаті України – життєписи українських національних гетьманів: Д. Вишневецького, І. Мазепи, П. Полуботка та інших, 382 стор. Ціна 4 зл.

10. Літопис УПА - 9 том «Медична опіка в УПА», Ціна 8 зл. 19 том – «Група УПА Говерля – спомини, статті». Ціна 8 зл. 23 том – «Українська Головна Визволювальна Рада». Ціна 8 зл.

11. Варшавські українознавчі записки ч. 2 під ред. проф. С. Козака. Ціна 7 зл.

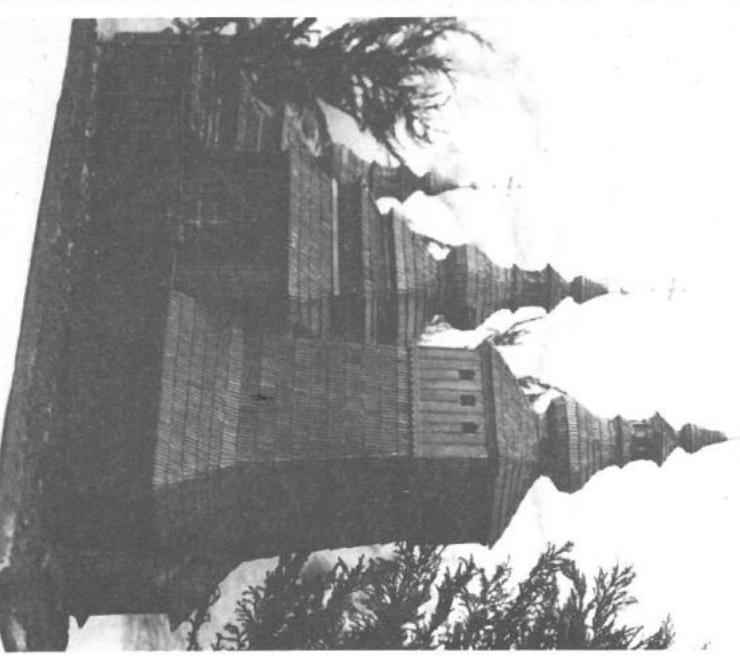
12. «І стверди дло рук наших» – О. Мит. С. Дзюбина. Слогади і документи до історії мартирології УГКЦ у Польщі. Ціна 17 зл.

13. «Bieszczady» – Słownik historyczno-krajoznawczy cz. 1 «Gmina Lutowiska». 495 стор. Ціна 25 зл.

14. «Улома ї на чужині» – В. Сава. Розповіль про Угринів і угринівці. Ціна 5 зл.

Замовлення слід присилати на адресу редакції. Просимо не висилати грошей за заздалегідь, а щойно після реалізації замовлення.

Редакція

Греко-католицька церква святих Косми і Дем'яна із села Крамна Ясільського повіту, побудована у 1778 році, кілька разів ремонтувана і відновлена.

Модель церкви виконав Михайло

Вархіз Лігніці.

БЛАГОВІСТ - суспільно-релігійний місяцник. Видає Українська Католицька Церква у Польщі. Редактує колегія: Богдан Тхір (г) - уповноважений секретар, с. Романа Пашков'як СНДМ, Любомир Тхір (гг), Дарій Гаврильєв - технічна редакція. Редакція молодіжної сторінки - Дорота Шупер. Погляди авторів публікацій не завжди скідаються з точкою зору редакції.

Матеріалів не замовлено. В оправданнях випадках застерігаємо себе право виправлювати і скорочувати авторські тексти. Матеріали до публікації просимо вислати у машинописах, або у чітких рукописах.

Адреса редакції: «ВЛАНОВІСТ», ul. Chopina 17, 11-220 Górowo Iławskie.

Konto bankowe: Redakcja «ВЛАНОВІСТ», Bank Spółdzielczy w Górowie Iławeckim, O/W BGŻ Olsztyn Nr 951429-635271-4

Передплату можна оформляти безпосередньо в редакції.